

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredni dodatki in prazniki. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrt 5 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notica, poslano, izjave, reklame, prekliti beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, priljubje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Ena, dve o naprednih uskokih.

Z ravnomer izvršenimi skupščinskimi volitvami smo v Sloveniji došli veliki tip. Če nastope političnih pustoševcev ter naprednih uskokov največje ga kova. Škoda, ki jo je radi tega utrpela splošna nacionalna in napredna slovenska stvar, je nepregledna! Pomislimo samo, kako bi danes stali z mandati, da smo oživilorili tako povčarjeno potrebo slovenske napredne in nacionalne fronte in da smo struili svoje vrste v nezlomljivo in enotno falango proti SLS! Lahko rečemo, da bi si bili morda osvojili polovico slovenskih mandatorov ali pa še celo več. Enotna napredna fronta bi bila delovala kakor požar v burji. Zagrebilo bi vsakogar in mu vili nepremagljivo voljo ter unarje na popolno zmago nad klerikalizmom! Nesrečno antičije družin, treh malih mandatorov, ki delujejo v politiki od večera, so to fronto preprečili in s tem zadali naši napredni stvari tako na Stajerskem, kakor na Krasjem in v Ljubli in gor navedeno nepopravljivo škodo. Slovenija pošilja v parlament samo tri na predne poslance, mesto da je izvolila najmanj 10 do 14.

Vprašati se moramo, kje teži vzrok teh političnih separatistov, kakšni motivi so gnali naše lažnapredne mandatorovce v separaten boj? Odgovor ni težak. Če vzamemo na pr. dr. Ravniharjevo stranko, ugotovimo, da ta stranka sploh ne ekzistira, niti idejno, programatično, niti organizatorično ter da je brez vsakega rednega članstva. Dr. Ravniharjeva funkcija šteje par gospodov ter tistih dvesto kalinov, ki si jih upajo pred volitvami pridobiti s klerikalnimi agitacijskimi parolami. Dr. Ravnihar je oddaljen od nacionalizma in resnega političnega dela, kakor se vni tečaj od Ljubljane. Dr. Ravnihar-Jelačinova skupina je hotela pomagati klerikalizmu, da zada samostalni demokratski stranki v Sloveniji smrtni udarec in da nato g. dr. Ravnihar nastopi dediščino ter zavzame toli začetni stolček predsednika „napredne“ stranke v Sloveniji. S to špekulacijo, ki je stremela za osebne ugodnosti preko poloma največje napredne organizacije, odkar obstoja slovenski narod, se je ta skupina dovolj obsodila!

Za to njeno namero govori še dalje marsikatero drugo dejstvo. Na pr. to, da se je g. Ravnihar pojavil s svojo kandidaturo štirinajst dni pred volitvami, da je ločil naše vrste tik pred 8. februarjem, dočim je prejšnje mesece mirno počival in politično lenuharil ter dokazal, da je ne samo nesposoben za politično delo, marveč da mu tudi tako delo prav nič ne diši! Ta njegova lenoba, neresnost v predvolitvah dobi dovolj jasno karakterizira vso pustolovstvo in arivistično naravo separatnega ter fronderskega nastopa Jelačinove skupine. Šlo je pač čisto zavestno za hudobno akcijo proti nacionalni fronti v Sloveniji, ki naj bi jo uničili s pomočjo klerikalcev. Dr. Ravnihar je na nekem shodu javno priznal, da je vsaka škrtinica boljša, nego škrtinica Narodnega bloka, s čimer je dovolj povedano in dokazano!

Enako moramo kar najodločeneje obsoditi „Merkurjevo“ tiskarno, ki te čisto pridobitno podjetje in ki vsako leto siplje rumene dividende. Vdružilo se je fronderski in klerikalnoistični Ravniharjevi akciji ter to akcijo tudi gmotno omogočilo. V Ljubljani imamo stare, resnično narodne in napredne tiskarne, ki žrtvujejo vse svoje dohodke za napredno časopisje in kojih delničarji so že leta in leta brez vsake gmotne koristi. Nasprotno tem, samo idealnim stremjenjem posvečenim podjetjem pa se najde velepridobitna „Merkurjeva“ tiskarna, ki v sedanjem usodnem dvoboju s klerikalno stranko pomaga klerikalni stranki in ji omogoča ogabno zmago v sami slovenski napredni centrali! Škoda je pač velika in sramota tako ogromna, da bo tudi kaznen za „Merkurjske“ frondere Jelačin-Ravniharjeve sorte temu primerna! Mi nimamo nič proti temu, če se najde podjetje in skupina, ki hoče resno organizirati kako stranko ter zago-

Politična situacija.

»Slovenčeve« klerikalne rase. — Radičev nočejo imeti stikov s klerikalci. — Delovni program vlade.

— Beograd, 13. febr. (Izv.) V političnih krogih vzbujajo viharo veselost »Slovenčeve« vesti, da se radikalna stranka pripravlja razbiti Narodni blok ter vstopiti v novo kombinacijo seveda s klerikalci na čelu. Ta klerikalna rase je tem bolj smešna, ker je došla prav v trenutku, ko se je iz radikalnih vrst sprožila misel, da bi se ustanovil skupni klub Narodnega bloka, v katerega bi vstopili vsi poslanci radikalne in samostojne demokratske stranke. Vodilni krogi radikalne stranke naglašajo, da se jim ne zdi vredno demantirati takšnih tatarskih vesti, ker je več kakor jasno, da radikalna stranka ne more nikdar več kooperirati s strankami, ki so se lani in letos tako nesmrtno blamirale s svojimi zvezami s Stjepanom Radičem.

Vlada Narodnega bloka in obe večinski stranki stopata v parlamentarno kampanjo z jasno določenim načrtom. Obrisi za delovni program v parlamentu so že znani. V tem delovnem programu zavzemajo prvo mesto gospodarska vprašanja. Izenačenje zakonov, razmeroma primeren nov stanovanjski zakon, invalidski zakon, končna ureditve prejemkov državnih nameštencev in vpojencev, vse to so vprašanja, ki jih mora in hoče vlada čim najprej rešiti in tudi izvesti. V ospredju stoji seveda državni proračun, ki ga je treba rešiti in ki je v organični zvezi z uspešno rešitvijo vseh drugih vprašanj.

Istočasno pa hoče vlada urediti in rešiti celo vrsto drugih prav tako važnih problemov. Eno najbolj perečih vprašanj je razmeroma primerna prireditve tiskovnega zakona. Vlada je spoznala, da je tiskovni zakon v sedanjih oblikah za državo največje zlo, zato je krepko odločena, da čimnaje predloži parlamentu nov tiskovni zakon, ki bo onemogočeval vse takšne časopis-

ne ekscese, kakršni so bili doslej žal na dnevnem redu in ki so povzročili državi neizmerno škodo. Takisto se je pokazala potreba, da se spremeni tudi sedaj veljavni volilni red za narodno skupščino. Vlada ima pripravljenih več načrtov novega volilnega reda, ki ga spravi pred parlament v najkrajšem času. Ni dvoma, da bo ta volilni red sprejel, ker razpolaga vlada v skupščini s potrebno večino. Opozicija se novega volilnega reda najbolj boji. In prav z ozirom na to, da je notorično znano, da se radikalna in samostojna demokratska stranka že dolgo bavita z mislijo na reformo tiskovnega zakona in volilnega reda, je bila opozicija tako konsternirana, ko so volitve donesle vladnemu bloku absolutno večino. Zato so se vse opozicijske stranke s tako trdovratnostjo oklepale misli, da ob koncu koncev vendarle pokažejo volilni rezultati, da je bila v volilni borbi zmagovita opozicija.

Kakšen bo novi volilni red, še ni znano. Vlada ima v rokah dva načrta, ki sta bistveno različna. Zdi pa se, da ima največji šans načrt, ki se naslanja na državne liste, ima pa svoje zagovornike tudi pluralni sistem, toda ta sistem ima toliko senčnih strani, da ni verjetno, da bi ga vladne stranke forsirale.

— Beograd, 13. februarja. (Izv.) Vlada pripravlja za prvo sejo narodne skupščine delaracijo, ki bo vsebovala njen delovni program. Na programu vlade je predvsem državni proračun, invalidski zakon, zemljoradniški krediti, zakon o zborovalni in društveni svobodi. Za tem bi morebiti prišla v narodni skupščini v razpravo tudi novela volilnega zakona. Mogoče je, da bi prišle pozneje v razgovor nove volitve, ako bi vlada smatrala za potrebno, da si ustvari solidnejšo večino.

Sestanek Samostojne demokratske stranke v Zagrebu.

— Zagreb 13. febr. (Izv.) Sročil se je vrtil v tajnosti sam. dem. stranke v Zagrebu zelo množično obiskanih sesanek somišljenikov, na katerem je poročal kandidat SDS za mesto Zagreb dr. Ivo Juriša o volitvah v mestu Zagreb, poslanec Juraj Demetrovič pa splošno o volitvah v državi in veliki zmagi Narodnega bloka. Dr. Juriša je v svojem govoru poudarjal, da je Zagreb v teku največ 30 let menjal pot do šestkrat svojo politično barvo. V Zagrebu so se vršile velike demonstracije proti Srbom, a v dobri srbsko-hrvatske koalicije in po prevraju je bil Zagreb ves jugoslovanski. Leta 1912 je bilo v zagrebški mestni občinski svet izvoljenih 20 komunistov, pozneje pa je bila izvoljena frankovska separatistična večina. Če se vse to upošteva, ne sme nikogar iznenaditi izid volitev 8. februarja ki je pokazal pravzaprav samo, da razven samostojne demokratske stranke v Zagrebu ni nobene druge resne stranke. Hrvatske zajednice ni več, ker se je popolnoma udala Radiču, frankovcem ni ker so s svojimi kandidaturami dobili samo par stotin glasov in ravnotako tudi ni komunistov in klerikalcev. Ljuba Davidović, ki se je na svojem shodu v Zagrebu hvalil, da bo dobil petkrat več glasov kakor samostojni demokrati, je ostal za njimi rano za 1000 glasov v manjšini, med tem ko je na-

varjati nove politične ideale. Vsakomur svoboda! Toda tako politično početje bodi iskreno, jasno, javno, dosledno in idealno. Kar pa so vzporedili v Ljubljani 14 dni pred volitvami Jelačin-Ravniharjevi frondieri, je vse drugo, kakor resna politična akcija! To je navadna politična sleparija ter hudobija najrže sorte in vsak pošten narodnjak in narodnjak mora tako zgarasko, nemoralno in izdajniško družbo vreči iz svoje hiše in družbe na cesto. 4000 naprednih Ljubljančanov je bilo v svojem nacionalnem čutenju grdo užaljenih, nepregledna je škoda, ki jo bodo trpeli slovenski in ljubljanski pridobitni krogi, ker sedi s pomočjo Jelačin-Ravniharjeve „akcije“ v beograjski narodni skupščini klerikalec dr.

Sestanek šefov opozicije v Beogradu.

— Beograd, 13. febr. (Izv.) Včeraj dopoldne so se sestali šefi opozicijskega bloka na sejo. Te seje so se udeležili Ljuba Davidović, dr. Korošec, dr. Polić, dr. Spaho, dr. Behmen, Pavle Radič in Nastas Petrovič. Seja se je vršila v Jugoslovanskem klubu. Začela pa se je ob 10. dopoldne. Najprej se je razpravljalo o delu vlade. Ob 12. so kodiferirali v muslimanskem klubu dr. Spaho, dr. Behmen, dr. Polić in Pavle Radič. Ob 13. so zastopniki opozicijskega bloka nadaljevali sejo, na kateri se je v glavnem razpravljalo o poteku volitev. Konferenca se je končala ob 18. ter je bil izdan komunique, ki poudarja, da je narod odobril politiko opozicije in da bi bila ta opozicija seveda tudi dobila pri volitvah večino, ako bi bile te volitve — svobodne. Tako pa mora opozicija potisnena v manjšino, jesti trdi kruh, ki je delež vsaki opozicije. Komunique končuje zelo elegično in napoveduje, da se bodo opozicijski šefi še »posvetovali«.

— Beograd, 13. febr. (Izv.) Komunique, ki ga je izdal včeraj opozicijski blok, smatrajo v političnih krogih kot dokaz, da opozicija ni prišla do nobenega sklepa. Na konferenci šefov opozicijskega bloka je prišlo do izraza stremjenja, da se pregovori Radič k popuščanju. Radič zahteva abstinenco, ost la opzicija pa s zanj ne more odločiti. Tako je Vaš dopisnik izvedel od odličnega člana opozicije, da ne vidi opozicija nobene koristi v abstinenci, ker bi bila zelo škodljiva baš za opozicijske stranke. Na dnevnem redu narodne skupščine so namreč važna socialna vprašanja, pri katerih bi opozicija morala sodelovati. Ker Radič nima smisla za reševanje socialnih vprašanj, zagovarja seveda abstinenco. Vodilni politiki Hrvatske zajednice ne zagovarjajo abstinenco, ker so prepričani o njeni škodljivosti. Zanimivo je, da je v beograjskih listih razširjena vest, da bi zjednotarji mogli zapustiti Radiča, ako bi ostal še dalje nepopustljiv.

Pogajanja v Firenci.

— Beograd, 13. februarja. (Izv.) Včeraj popoldne se je vršila seja ministrskega odbora za pogajanja z Italijo v Firenci. Delegatoma dr. Ribahu in dr. Metliču so bila dana ob tej priliki končna navodila za pogajanja glede narodnih manjšin v Italiji, kakor tudi glede zahtev po odškodnini, ki so jo prizadevali fašisti našemu živlu v Italiji. Glede ostalih vprašanj vlada našim delegatom še ni izdala preloženih navodil.

TRGOVINSKA POGODEA Z ITALIJO.

— Beograd 13. febr. (Izv.) Včeraj se je nadaljevala v ministrstvu za zun. dela pod predsedstvom dr. Otokarja Rybaja in dr. Metliča, zastopnikov naše delegacije ki vodi pogajanja z Italijo za sklenitev trgovinske pogodbe, konferenca zastopnikov gospodarskih krogov iz vse države. Predvsem se je razpravljalo vprašanje uraditve odnosov v reškem pristanišču, v takozvanem bazenu Thon de Revel. Posamni delegati so zahtevali, naj se začnejo za vsako ceno in se reši naša gospodarstva pred morebitnimi škankami italijanskih carinskih, prometnih in policijskih oblasti. Konferenca se danes nadaljuje ter bodo referati in predlogi posamičnih gospodarskih korporacij predloženi min. kmetiju, ki je določen v to svrhu. Ta ministrski odbor je imel sročiti sejo, ki so se udeležili gospodje Marković, Tričković, dr. Drinković, Stojan Pribičević in dr. Žerjav. Vprašanje navodil naši delegaciji radi pristanišča Thon de Revel se ni rešeno, ker omenjena konferenca svojega dela še ni dokončala. Razpravljalo se je o udelevitvi stališča naših narodnih manjšin na Reki in v ostalih italijanskih območjih mestih, ter so bile v tej zadevi izdelana podrobna navodila naši delegaciji v svrhu zaštite interesov in pravice na podlagi mirovne pogodbe med našo kraljevino in Italijo.

DRAGINJSKI IZGREDI NA ČESKEM.

— Praga, 13. februarja. (Izv.) V mnogih mestih nemške Češke so se vršile demonstracije proti draginji. V Košicah je policija razpustila zborovanje komunistov, ki so hoteli demonstrirati proti draginji. V Badjejevicah so demonstrirali nemški in češki komunisti skupno. V Bratislavi je policija razglašala komunistične protidraginjske demonstracije. Tudi v Brnu je došlo do demonstracij proti draginji. Po shodu, ki so ga

sklicali komunisti, so demonstranti, ki so no sili razne napise, hoteli udreti v sredo mesta. Policija je množico potisnila v predmestje. Arretiranih je bilo 12 oseb, več oseb pa je bilo lahko ranjenih.

GIBANJE BOLGARSKIH KOMITAŠEV OB NAŠI MEJLI

— Beograd, 13. febr. (Izv.) Kakor v Madžarski, tako so tudi v Bolgariji pričakovali, da bo na dan volitev pri nas došlo do nereda in mogoče do revolucije. Ob naši meji se je zato opazila posebna delavnost bolgarskih komitašev, ki so hoteli v slučaju neredov preiti na naše ozemlje, da bi izzvali upore in zmešnjavo ter jih izkoristili v doseg svojih ciljev. Proti komitašem so nastopili njihovi nasprotniki, predvsem bolgarski zemljoradniki, ki so se dvignili in jim preprečili njihovo namero.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 8.40.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Remeljini, prišeljeni, 70/70, 35/70, I. in II. vrste, fco. meja, blago 630; trami, od 3/9 do 6/8, monte, fco. nakladna postaja, denar 340, blago 350; borove deske, 50 mm, 4 m dolžine, I. in II. vrste, fco. nemškoavstrijska meja, blago 700; bukova drva, napol suha, 1 m dolžine, fco. nakladna postaja, 2 vagona, denar 19, blago 20, zaključki 19.

ZITNI TRG.

Pšenica, domača, fco. Ljubljana, denar 460, blago 490; moka, pšenična, »0 gge in »g, fco. vag. slavonska postaja, blago 700; moka, pšenična, »2 gge in »g, fco. vagon slavonska postaja, blago 650; moka, pšenična, »5 gge in »g, fco. vagon slavonska postaja, blago 600; moka, pšenična, »6 gge in »g, fco. vagon slavonska postaja, blago 550; otrobi, pšenični, drobni, fco. vagon slavonska postaja, blago 205; otrobi, pšenični, jeta-vrečah, b/n, fco. vagon Ljubljana, blago 204; koruza, nova, februar, par. Ruma, blago 215; koruza, nova, promptna, fco. Postojna, trans., blago 270; koruza, nova, dohava sukcesivno do medio, marec, fco. Postojna, trans., 280; koruza, nova, dobava april, fco. Postojna, trans., blago 290; koruza, nova, dobava maj, fco. Postojna, trans., blago 295; koruza, nova, def., umetno sušena, loco Ljubljana, blago 240; oves, srbski, par. Ljubljana, blago 340; oves, bački, rešotan, fco. Ljubljana, blago 335; fižol koka, fco. Postojna, trans., blago 510; fižol, ribničan, čistčen fco. Postojna, trans., denar 340; fižol, mandalor, fco. Postojna, trans., blago 465; krompir, bel, fco. gorenska postaja, blago 155; krompir, rudečkast, semenski, fco. štajerska postaja, blago 185.

EFEKTI.

2½% drž. renta za vojno škodo 130—138, Celjska posojilnica 210—212—210, Ljubljanska kreditna banka 235, Merkantilna banka 100—105, Prva hrv. šted. 894—900, Slavonska banka 75, Split 1100, Strojne tov. in liv. 146, Trboveljska prem. družba 390—406, Združene papirnice 100—118, Stavbena dr. Ljubljana 280—290, 4% kr. drž. pos. l. 1898 22—22—22.

Zagrebska borza.

Dne 13. februarja. — Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 11.74—11.84, Praga 179—182, Newyork 60.50—61.50, London 290.75—293.75, Trst 251.58—254.58, Dunaj 0.0853—0.0873.

Efekt: 7% invest. pos. 1921. 64½—65½, 2½% drž. renta za ratnu štetu 139—141, Ljubljanska kreditna 235—243, Centralna banka 25—27, Hrv. esk. banka 108—110.50, Kreditna banka, Zgb. 119—121, Hipotekarna banka 61—62, Jugobanka 102—103, Prastrediona 892 50—900, Slavonska b.d. 73—75, Eksloatacija 59—60, Drava d. d. Ostjek 210, Sečerana, Ostjek 745, Isis d. d. 58, Nihag 39—41, Gutman 585—590, Slavake 170—185, Slavonija 57—58, Trboveljska 390—400, Union, paromlin 510, Vevče 100—123.

Inozemske borze.

— Curih, 13. febr. Današnja borza: Beograd 8.40, Praga 27.65, London 24.795, Newyork 518.80, Milan 21.46, Praga 15.34, Dunaj 0.0073.

— Trst, 13. febr. Borza: Beograd 39.43—39.50, Pariz 129.25—129.75, London 115.47—115.55, Newyork 24.12—24.15, Curih 465.50—466.50, Praga 70.75—71.50, Dunaj 0.034—0.0345.

— Dunaj, 12. febr. Devize: Beograd 1163—1167, London 339.400—340.400, Milan 2937—2949, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3810—3825, Praga 2.95—2.105, Curih 13.677—13.725, Valute: dolar 70.400—70.800, dinar 1157—1163, lira 2920—2940, švic. frank 2082—2098.

Velikanska rudniška nesreča v Nemčiji.

Grozna rudniška eksplozija v Dortmundu. — 140 ljudi mrtvih.

— Dortmund, 12. februarja. (Izv.) Po veliki katastrofi v rovu »Minister Steina« so znane doslej naslednje podrobnosti: V sled eksplozije plinov je bilo okrog 140 rudarjev deloma zasutih, deloma pa zadušeni s plinom. Pri rešitvi akciji so mogli stiti samo malo število ponesrečenec. Pred vzhodom v rudnik se je nabrala tisočglašna množica ter so se odigravali strašni prizori. Prebivalstvo je skušalo s silo vdreti v rudnik, tako da je bila policija prisiljena pomnožiti stražo. Situacija je postajala zelo kotljiva, ker v prvih trenutkih ni bilo mogoče dobiti točnih poročil o obsegu nesreče ter so tudi skušali komunisti izrabiti priliko za hujšanje množice s tem, da so napadali vodstvo rudnika, češ da je skrbelo premalo za varnost rudarjev, ki so morajo tudi za nizke plače izpostavljati smrtni nesreči. Pri reševanju nem delu sta se ponesrečila tudi dva sanitetska vojaka. Po poročilih vodstva rudnika sta se čutila pred eksplozijo dva težka udara, katerima je sledilo podzemeljsko gromenje in močni tresljaji zemlje. V času eksplozije je bilo v rovu 44 rudarjev, od katerih so jih rešili samo šest. Večina ponesrečenec je zgorela, okoli 100 rudarjev pa je bilo zastrupljenih od plinov. Ponekod so v rovu našli znake, da je mnogo ponesrečenih rudarjev živelo še več ur po eksploziji. Nekateri žrtve so našli s polomljenimi udi, ker jih je zračni pritisk vrgel v skalovje. Na steni nekega rova so našli napis: »Do 11. vsi zdravi! Nas je 9!« Ko je došla rešila ekspedicijska na lice mesta, je bilo že vseh devet rudarjev mrtvih. Kaj je bilo glavni vzrok nesreče, bo mogoče ugotoviti šele v nekaj dneh. Sodiijo, da je nastala eksplozija treskavih plinov vsled iskre iz neke lokomotive, vendar pa izjavljajo strokovnjaki, da je to izključeno, ker je služil roj, v katerem je nastala trda eksplozija, samo za dvigala in zračnice. Če bi se plini vneli v rovu, kjer so kopali, bi bila katastrofa znatno večja. Rov »Minister Steina« je znan kot eden najbolj zračnih. Rešili so 29 rudarjev, ki so vsi oboleli na zastrupljenju s plinom, od katerih pa je že med tem eden umrl.

Politične vesti.

— »Prodajanje primorskih Slovanov.« Pod tem demagoškim naslovom prinaša »Slovenec« debelo laž iz Beograda, ki je še debelejša, kakor tista, s katero je begal prve dni po volitvah! Tudi tedaj se je ponizal do gorostasne časnikarske lumparije ter sumničljivo uradne ministrske objave. Dr. Serko in druge politične kapacitete so se pa veselele te nove metode klerikalnega časnikaštva in so jim ploskale! Počutili so v klerikalni družbi prav dobro! Saj je ta družba tako poštena, čista in nedolžna, kakor svedoči na pr. lažljivo poročanje o izidu volitev! In sedaj brezvestno »prodajanje primorskih Slovanov«, kaj? Dr. Serka in prijateljev je lahko sram, ko se družijo z ljudmi, ki farbajo našo javnost s takimi podlimi lažmi in klevetami, kakor je gornja o »prodajanju primorskih Slovanov!« Seve z Serko ne ve za brošuro Adriaticusa, v kateri je na podlagi zapisnikov naše mirovne delegacije dokazano, da je g. Trumbić, sedanjí zaveznik g. Korošca in Serka prodal primorske Slovane vse do črte St. Peter - Reka z železnico vred Italiji! Tukaj se zgražajte gg. Serko in tovariši! Tu govorite o slovenstvu, naprednosti in kulturi! Vi, ki bi radi ljubljansko univerzo izročili klerikalni avtonomiji, da vam potem ljubljanski škof pregleduje vaše skripte in vam zapoveduje smer mišljenja! Sramota za univerzitetnega profesorja, ki podpira in krije časopisne lopovščine ljubljanskega »Slovenca«, konkretno lopovščine z volitvenimi rezultati in današnje nesramnost o »prodajanju primorskih Slovanov!« O tej stvari izpogovorite korajžni in informirani g. Serko!

— Dr. Korošec pridržal ljubljanski mandat! Klerikalci so komuniste spe-

TURSKO - GRŠKI KONFLIKT.

Turki izpraznjujejo Odrin — in mobilizirajo! — Atena, 12. februarja. (Izv.) Vojaske oblasti grških obmejnih posadk so sporočile vladi, da izpraznjujejo Turki Odrin in da mobilizirajo vojaške obveznike letnikov 1920, 1921. in 1922. Makedonski poslanci so protestirali proti temu pri vladi ter zahtevali od nje, naj nastopi proti turškim odredbam s skrajno odločnostjo.

— Solun 12. febr. (Izv.) Turčija je koncentrirala ob grški meji vojsko. Vsa municijska in intendantska skladišča so dobila nalog, naj bodo pripravljena na pohod. Turški zun. minister je izjavil, da Turčija ni pripravljena sprejeti posredovalni predlog zaveznikov v vprašanju izгона patrijarha. Zdi se, da pride znova med Grško in Turčijo do oboroženega konflikta.

RATIFIKACIJA ANGLEŠKO-AVSTRIJSKE TRGOVINSKE POGODBE.

— London, 12. febr. (Izv.) Dames so bile izmenjane ratifikacijske listine angleško-avstrijske trgovinske pogodbe.

NOVA RAZOKOŽITVENA KONFERENCA.

— Washington, 12. febr. (Izv.) Predsednik Coolidge je podpisal zakon mornariškega proračuna, ki vsebuje določbe glede sklicanja nove razorožitvene konference.

VELIKA NESREČA NA PUSTNEM KORZU.

— Monakovo, 12. febr. (Izv.) Predpustno gibanje je v Monakovem v potnem teku. V prostorih pivovarne »Löwenbräu« so priredili včeraj monakovski umetniki veliko maskirado. Med sprevedom mask je neka moška maska oddala nenadoma dva strela iz revolverja ter sta se takoj nato zgrudili dve maskirani dami okrvavljeni na tla. Ena dama je bila takoj mrtva, druga pa je zelo težko ranjena. Moški, ki je streljal, je 24letni sin graščaka dr. Alfreda Pötza in so ga takoj aretirali. Smrtnoranjena dama je bila zadeta v srce ter ji je krogla izstopila na hrbtu, druga dama je žena slikarja Hitzingerja. Napadalec je izjavil pri aretaciji, da ni vedel, da je revolver nabasan in da je streljal le v šali.

pačti, da je izvoljena večina bivših poslancev HRSS na čelu z Radičem. Ne-prijetna plat notranjopolitičnega razmerja v Jugoslaviji je ta, da se sdi vladina akcija, naperjena proti gotovi politični in socialni propagandi kot politika, naperjena proti enem delu jugoslovenskega naroda. Toda vlada ni nastopala proti Hrvatom, temveč samo proti Radiču, ki je bil v zvezi s sovražniki države in naroda. Če bi bila vlada bolj upoštevala dejanske razmere, nego politične teorije, če bi bila razumela, da se hrvatsko pleme slučajno ali nameroma identificira z Radičem zlasti v trenutku, ko ga preganjajo navidez kot Hrvata, bi bila tudi uvidela, da je bolje dočakati neizogibni padec Radičeve demagogije, nego pa napraviti iz njega mučenika. Sicer pa ni napake, ki bi je ne bilo mogoče popraviti. Sedanja vlada je izdelala in uzakonila ustavo, njena zasluga je vse dosedanje pozitivno delo. Kontinuiteta tega njenega ustvarjalnega dela ne bo prekinjena, temveč se bo še utrdila v novi skupščini. Vlada se nedvomno v prvi vrsti loti hrvatskega problema. V interesu države in njenega ljudstva je, da se to kočljivo vprašanje slednjič razčisti. No-

va skupščina predstavlja vsekakor konsolidacijo na obeh straneh. Dočim jo vlada dobila toliko mandatov, da ji ni treba kooperirati z manjšimi skuplinami, je nastala med prejšnjimi in sedanjimi Radičevimi poslanci velika razlika. Med njimi so pametni možje, ki niso zmožni političnih pustolovščin. V splošnem lahko rečemo, da v novi skupščini ne pride do brezglavih avantur, kakor se je to dogajalo po zaslugi prejšnjih radičevcev. Nove volitve so ustvarile potrebno javno situacijo. Ljudstvo se je izreklo za idejo centralizma. Blagodejni rezultati volitev se pokažejo kmalu v cel državi in vseh slojih.

— Naša zveza z Grško. Grški poslanik Politis v Parizu je dobil pooblastilo, da prične v imenu Grške pogajanja z jugoslovensko vlado glede obnove grško - jugoslovenske zveze, ki jo je, kakor znano, Jugoslavija pred kratkim odpovedala. Grška namerava skleniti z Jugoslavijo tudi vojaško konvencijo. Pogajanja se pričnu v Atenah, nadaljujejo pa se v Beogradu. Naša vlada je pripravljena zvezo z Grško obnoviti, toda samo proti izdatnim gospodarskim in političnim koncesijam v solunskem pristanišču.

nordijskih kompozitorov. Skladbe za godalni orkester so tipične za glasbo naših severnih narodov, o kolih pomeni in glasbi govori dvorani svetnik dr. Mantuani. Najzanimivejša točka sporeda je Griegova suita iz čas Holberga, ki je bil začetnik klasične dansko-norveške glasbene literature. Celotni program izvajajo godalni orkester 37 godbenikov pod vodstvom prof. Karla Jeraja. 343—4

— Saint-Saens slavni rancoski skladatelj je zastopal na komornem koncertu, ki ga priredi Filharmonična družba s sodelovanjem Tkalčičevega tria v ponedeljek, dne 16. tm. s svojo skladbo »Trio za troje, čelo in klavir.« Saint-Saens je eden najslavnejših francoskih kompozitorov, ki se je v brezštevilnih svojih delih posluževal klasičnih form, vendar pa ni v svojih delih zameškal modernih sredstev, s katerimi je dosegel po večini tako močne in globoke utise, da je krog njegovih glasbenih obduvalcev po vsem svetu brezštevilni. Trio je eno najlepših njegovih komornih del. Vstopnice v Matični knjižarni. 344—4

— Socialna revija. Središnji ured za osiguranje radnika udovoljujejo enojni velikol socialni i kulturni potrebi zaključiti je svoj službeni organ »Radnička zaštita«, zadržavajoč ga i nadalje kao službeni organ, reorganizirati v jednu radničko-političko reviju, koja će sa teorijske i praktične strane obradivati sve probleme iz područja socialne politike. Za suradnju je zamoljen širi krug naših poznatih i istaknutih socijalno-političkih pisaca, a uredništvo revije poverjeno je dr. Božidaru Adžiju. »Radnička zaštita« izlazi jedan put mesečno, godišnju pretplatu iznosi 60 Din, dok polodni broj u maloprodaji stoji 8 Din. Pretplate se šalju na Središnji Ured za Osiguranje Radnika, Preradovičeva 44/II. (za »Radničku Zastitu«), Zagreb.

Pri negovanju z Neosan-kremo dobi vaša obutev elegantno lice

Raisuli.

Zadnja romantična prikazen svetu, veliki marokanski ropar Raisuli, čigar slika smo videli v včerajšnji številki »Slovenskega Naroda«, je končal svojo pustolovno kariero. Stari brigant in rebel je pred dnevi padel v roke protišpanski upornikom, ki jih vodi vodja Rifkabilov Abd el Krim. Vjet je bil v svojem utrjenem gnezdu Tazrut. Dolgo časa je načeloval arabskemu plemenu Jabaldov, ki je skupno s Španci vodilo borbo proti Kabilom. Sedaj po porazu Špancev, se tudi trdnjava Tazrut ni mogla držati in je padla v roke oblegovalcev. Za zidovi starega mavriškega gradu so se nahajali ogromni zakladi, nakopičeni od Raisula, med drugim tudi topovi in orožje, kar so zapustili Španci na svojem divjem begu. Dopolnili londonskih »Times« v Tangerju poroča, da so se Raisulovi ljudje do zadnjega lunsko borili. Ko je Raisuli uvidel, da je vsak nadaljni odpor brezuspešen, je ukazal, da ga prenesejo v mavrozel njegovih prednikov, upajoč, da na tem svetem mestu ne bo umorjen. Trije uporniki so vdrli za njim, njim na čelu neki Hamido Harico, ki je bil še nedavno zaupnik Raisula in ga nato izdal. Vsi trije so našli starcu, ki vsled vodenice ne more stati, ne sedeti, le-žečega na tleh. Ko so vstopili, je Raisuli izjavil, da postane pristaja Abd el Krima, če ga puste živeti. Nato je Hariru očitil njegovo izdajstvo. Po kratkih pogajanjih je Raisuli predlagal, da odpokliče njegovega 16letnega sina in njegovega nečaka, ki sta bila oba v bitki ranjena, kot talca v She-shuan k vodji Rifkabilov Abd el Krimu. Temu so ugodili, oba mladeniča sta prelela od Raisula lastnorочно pisano pismo, naslovljeno njegovemu glasovitemu nasprotniku. Raisuli je prosil svojega mlajšega zmagalca, da ga poseti, ker je preveč bolan, da bi mogel Tazrut zapustiti. Abd el Krim, ki pa je že moderen vojskovodja in je imel v svojem glavnem taborišču v Adžiru na razpolago telefon, je zagal o padcu trdnjave Raisula že, predno so dospeli seli z radostno vestjo. Na ukaz Abd el Krima je bil Raisuli prepeljan v Seshuan. Ker ni mogel jezdit, so ga naložili na nosilnico. Spremljali so ga štirje sužnji. Njegova rodbina je morala ostati v Tazrutu. Ničlo ne vé, kakšna usoda čaka starega vodjo brigantov. No, upati je, da mu tudi toplot pomaga njegova pustolovska sreča.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20. zvečer.

Petek, 13. februarja: »Rosmersholm«. Premijera. Red F.
Sobota, 14. februarja: »Stričkove sanje«. C.
Nedelja 15. februarja: ob 3. pop. Pepeluh, mladinska predstava. Izven.
Ob 8. zvečer Rosmersholm. Izven.
Ponedeljek 16. februarja: Magda. Red B.
Torek 17. februarja: zaprto.
Sreda 18. februarja: Cyrano de Bergerac. Red A.
Četrtek 19. februarja: Pepeluh. Red C.
Petek 20. februarja: Vdova Rošinka, premijera. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20. zvečer.

Petek, 13. februarja: Zaprto.
Sobota, 14. februarja: »Don Juan«. Red A.
Nedelja 15. februarja: ob 16. pop. Smrina tarantula in karakteristični ples, ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.
Ponedeljek 16. februarja: zaprto.
Torek 17. februarja: Trubadur. Red D.
Sreda 18. februarja: Smrina tarantula in karakteristični ples. Red E.
Četrtek 19. februarja: Don Juan. Red F.
Petek 20. februarja: zaprto.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER V LJUBLJANI.

Začetek ob 20. zvečer.

Sobota, 14. febr.: Vražja misel.
Nedelja, 15. febr.: Vražja misel.

— Slovensko marionetno gledališče.

Kakor že objavljeno, se otvori v nedeljo, 15. t. m., ob 15. popoldne in ob 18. zvečer po dolgem premoru peta sezona slov. marionetnega gledališča, katerega sedaj upravlja teles. kultur. društvo »ATENA« v Mladiki. Repertoar te sezone bo poleg »Princa Roženevta in Lilijane« obsegal sledeče igre: Dr. Faust, Obuti maček, Čarobno gosli, Tri želje, Preskušnja, Gašperček-slikar in še nekatere druge, po možnosti tudi slovenske izvirne igre. — Apelliramo na naše občinstvo, da s svojim posetom omogoči tej mali umetniški instituciji uspešen razvoj, saj vedno bolj uvidevamo nujnost potrebe tega gledališča, ki naj nam s svojo čarobno mičnostjo in pravilnostjo, ki jo ogrinja dihe prave umetnosti, postane pravo zatočišče, ne samo deci, temveč tudi odraslim. — Predprijava vstopnic se vrši v nedeljo od 10. do 12. popoldne v Mladiki.

— Nedelja v Narodnem gledališču v Ljubljani. V nedeljo, dne 15. t. m. so v ljubljanskem gledališču tri predstave. Drama vzporedi popoldne ob 3. dr. Lahovo izvirno igro »Pepeluh«, ki se je do sedaj

vzporila z najlepšim uspehom in se tako pri mladini kakor tudi pri odraslih izredno priljublja. Zvečer ob 8. pa bo prva repriza lisenove drame »Rosmersholm«, izvajana po naših prvih igralcih. — V operi pa se izvajajo na splošno željo popoldne ob 4. večernimiva mlimodrama Smrina tarantula in pa razni karakteristični plesi. T predstava se vrši kot ljudska predstava pri nižjih cenah in konča ob 6. pop. — Predprijava vstopnic za vse tri nedeljske predstave je od danes naprej pri dnevi blaginji in operi. — Don Juan. Jutri v soboto dne 14. t. m. se pole v naši operi Mozartov Don Juan, ki je dosegel pri premijeri tako lep uspeh. Glavne vloge so v rokah gd. Friskovec, g. Lovsetove in gd. Thalerjeve, ter gg. Bettea, Cvejtka, Kovaca, Zatheya in Zupana. Režijo vodi g. Šest, digira pa kapelnik Stritof. Predstava se vrši za red A.

— Vse posnetke nedeljske predstave v operi opozarjamo, da je pričetek tokrat izjemoma ob 16. uri popoldne. Vpizoril se efektivna mlimodrama Smrina tarantula in plesje razni karakteristični ples. Cene so ljudske — znižane. Vstopnice pri operni blaginji.

— Jutri v soboto zvečer ob pol 20. je prva repriza Mozartove izredno lepe opere Don Juan, ki je pri premijeri dosegla popoln uspeh. Vse vloge so v rokah naših najboljših moči. — Nov glasbeni list. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani začne ob priliki dvajsetletnice svojega obstoja (1905—1925) izdajati mesečno revijo za zborovsko glasbo »Zbori«, ki bo prinašala na leto 12 zvezkov novih, še neobjavljenih ženskih, moških in mešanih zborov a capella. List, ki ga bo urejal Zorko Prelovec, bi v začetku z ozirom na ogromne stroške izdaje skromen. Imel bo obliko kvarta, pesmi bodo na trapeznem papirju lično in razločno litografirane. Naročnina za »Zbore« bo znašala borih 20 Din na leto. V januarju in februarju števili sta natisnena J. Ravnikar moški zbor »Solnce v zenitu«, a častno nagrado odlikovana skladba, in E. Adamičev lahek mešan zbor »Zrelo žito«. Želimo podjetju, ki naj da zborom vsak mesec novega dobrega gradiva za koncertne sporede, obilo uspeha. Naročnike sprejema pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, Narodni dom I. desno. Prijave po dopisnici.

— Skofja Loka. Sentjakovski sakonski orkester iz Ljubljane koncertira v nedeljo dne 15. febr. t. m. pod vodstvom g. Danila Bučarja v dvorani Sokolskega doma v Skofji Loki. Na sporedu je med drugim Beriotov koncert op. 104 za violino-solo s spremljevanjem orkestra, ki ga je izvajal solist g. Franc Smolnik v Ljubljani in Novem mestu z največjim uspehom. Da se omogoči udeležba tudi zunanjim posetnikom, se je določil začetek koncerta na pol 5. uro popoldne. 345—n

— Peto mladinsko muzikarno predavanje, ki se vrši 15. tm, ima na svojem sporedi izključno le skladbe za godalni orkester

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“

Zdelo se ji je, da ji je sedaj bližji in dražji, kakor kdajkoli preje in čudila se je, kako je mogla njena zvestoba in ljubezen do njega oslabeti. Nato pa se je pred njenimi duševnimi očmi pojavil obraz blažiranega gospoda Baynesa in Meriema je začutila v sebi silen nemir. Ali je resnično ljubila tega bojazljivega, nenaravnega Angleža? Pomislila je na razkošno življenje in zabave v Londonu in o vseh onih stvarih, o katerih ji je pripovedoval in ki so zvenele, kakor neverjetna pravila. Skušala se je zamisliti v najzibrajše družbe angleškega glavnega mesta. Obrazi, katere so gledale njene duševne oči, so bili sicer zapeljivi in na las podobni slikam, katere je kazal Morison Baynes, toda sredi teh družb je vstajalo močno in prožno telo orjaka pragozdov, ki je prodril v džunglo in osvojil njo zato, da boji njegova.

Meriema je položila roko na srce, da bi umirila močno utripanje in zadušila globok vzdih. Bilo ji je tako, kakor takrat, ko je v šotoru Malbino-vem v kovčegu zagledala sliko mladega dekleta. Zasvetlikalo se ji je v glavi. Res, ta obraz ji je znan. Ni dvoma. Obraz na tej sliki predstavlja njen lastni obraz. Vestno in pozorno je opazovala vsako potezo na tem milem in nežnem licu. Za-

misli se je zlasti v medaljon, ki je sliki visel okoli vratu. Namršila je obrvi in se mučila uživati in razčistiti nejasne spomine, ki so kipeli iz njene duše na površino. Ali morda ta medaljon in sploh vsa obleka, ki jo je videti na sliki, pomeni, da je ona hči civiliziranega evropskega človeka? Ali vse to morda priča o tem, da ona ni hči starega arabskega poglavarja, ki je bil napram nji sploh bolj gospodar kakor oče. To skoraj ni mogoče. Vsi so govorili, da je on njen oče. Toda medaljon ji ni dal miru. Meriema ga je poznala. Spominjala se je nani. Toda kdaj ga je nosila? Kdo ga ji je mogel dati? Vse je bilo zavito v temno tajnost.

Ko je tako mirno sedela in opazovala fotografijo, je zasluhila, da se ji je nekdo tiho približal. Hitro je slika skrila v nedrja, da bi jo ne videle oči tujih ljudi. Tujka roka jo je prišla za rame. Meriema je bila prepričana, da se ji je približal poglavar, in nehote se je boječe sklonila, ker je bila prepričana, da bodo takoj sledili trdi udarec z roko in nogami.

Toda to se ni zgodilo. Ko se je obrnila, je za seboj zagledala Abdula Kamaka, onega mladega Arabca, ki jo je opazoval s takim občudovanjem, ko so jo pripeljali v poglavarjevo naselbino.

»Videl sem,« je rekel, »slika, ki si jo držala v rokah in katero si pred menoj skrila. Ta slika predstavlja Tebe, ko si bila še maj otrok. Pokaži mi jo!«

Meriema se mu je umaknila.

»Vrnem Ti jo,« je nadaljeval. »Veliko sem že slišal o Tebi in vem, da starega poglavarja ne ljubiš, dasi je Tvoj oče. Tudi jaz ga ne ljubim in zato Te ne izdam. Le pokaži mi sliko.«

Meriem je bila obdana od samih sovražnih ljudi in niti enega prijatelja ni imela, kateremu bi mogla zaupati svojo bol. Zato je to priliko izrabila. Morda najde v osebi Abdula Kamaka prijatelja in tovariša, ki ji pomaga k begu in ki jo naj obvaruje pred maščevanjem strašnega starca.

Abdul Kamak je na vsak način že videl njeno sliko in bi mogel to izdati staremu poglavarju, ki bi gotovo storil vse potrebno, da ji jo odvzame in umči. Zato se je odločila, da mu sliko še enkrat pokaže, ker je upala, da bo Abdul Kamak tudi v dejanjih tako prijateljski in ljubeznjivi, kakor je bil v besedah. Segla je v nedrje in mu dala sliko.

Abdul Kamak je z žarečimi očmi opazoval njeno sliko in poteze na sliki skrbno primerjal s potezami na njenem obrazu. Pokimal je z glavo.

»Da,« je pričel, »slika predstavlja Tebe. Kdaj pa si bila slikana? In kako je to mogoče, da si Ti kot hči arabskega poglavarja bila oblečena v obleko, kakoršno nosijo le tujerodci in brezverci?«

»Jaz ne vem,« je odgovorila Meriema. »Jaz sem to sliko prvič videla pred 2 dnevi, ko sem jo našla v šotoru Malbini.«

Abdul Kamaku se je zresnil obraz in nagubal čil je čelo. Obrnil je sliko. Ves začuden je opazil,

da je na zadnji strani prilepljen listek, izrezek iz starega francoskega časopisa. Abdul Kamak je za silo razumel francosko, zato je takoj ugotovil vsebino besedi. Živel je nekdanj v Parizu. Bil je tam na neki razstavi v družbi z drugim Beduini. Šest mesecev se je mudil tam. Pri tej priliki se je naučil nekaj francosčine in si osvojil tudi nekaj navad in običajev francoskega naroda. Vse to mu je moglo sedaj priti prav.

Ko je ugotovil vsebino, se je v njegovih očeh zalesketal zvijačni nasmeh. Pogledal je deklo, ki je v živo napetostjo zasledovala vsak gib v njegovem obrazu.

»Ali si ti to že prečitala?« jo je vprašal. »Pisano je v francoščini in jaz francosčine ne razumem,« je žalostno odgovorila.

Abdul Kamak je dolgo stal nepremično in zamišljeno opazoval deklo. Bila je prava krasotica. Abdul Kamak je zahrepenel, da bi bila njegova, kakor je to hrepelo že nebroj moških pred njim. Končno pa je pokleknil pred njo.

V glavi se mu je rodila občudovanja vredna misel. Bil je mnenja, da je razumnejše, ako Meriem vsebine besedi na zadnji strani slike ne izda. Ako bi Meriema o tem zvedela, bi bila zanj za vedno izgubljena. In tega Abdul Kamak ni hotel. On je želel in hotel, da Meriema postane njegova žena, kateri bi dal vse kar ženski more dati divji sin divjih puščav.

Dnevne vesti.

V Ljubljani dne 13. februarja. 1925.

Obračun z nemškutarstvom.

Rodoljubom starega kova so prinesle zadnje volitve največje zadoščenje s tem, da je propadel nemški hujšakš Schauer na spodnještajerskih volitvah. Upamo, da je za vedno izginil madež z naših slovenskih pokrajin.

Treba pa je še sedaj ukreniti vse potrebno, da se nemškurski zmad do prihodnjih volitev ne ojači. Kar je pravih Nemcev po naših mestih in ob mejah, naj se pritegnejo kateri državotvorni stranki, z renegetstvom pa je treba brezobzirno pomesti. V ta namen pa opetovano naglašamo potrebo, da se za mariborsko veliko županijo imenuje obmejni zaupnik, ki so mu razmere dobro znane in ima sposobnosti za nekakega obmejnega komisarja. Zaupnik bi moral voditi evidenco o Nemcih, renegetih in omahljivcih. Paziti bi moral, kje in kako se organizirajo med seboj in kakšne stike imajo z inozemskimi podporniki. Posebno bi bilo treba paziti na razne renegetatske voditelje.

Plevel, ki ga je zasejal Ormigo »Stajerc«, se mora iz korenin populiti. Umetne nemškurske trdnjave se ne bodo niti z bodočo generacijo popolnoma izginile, toda pešajo očitno od leta do leta. Take trdnjave so: Brežice, Celje, Maribor, Ptuj, Slovenjgradec, Konjice, Vitanje, Laško, Rogatec, Ormož, Ljutomer in kraji ob severni meji. Žalostno pa je, da smo s Prekmurjem tudi dobili dve židovsko-nemški gnezdi: Mursko Sobotno in Dolenjo Lendavo. V prvem kraju je dobil Schauer celo 126, v drugem pa 21 glasov.

Neverjetno močno se je zadržalo nemškutarstvo v Ljutomerškem (641 glasov) in šmarškem okraju (111 glasov). V obeh krajih pa ni niti 20 pristnih Nemcev. Kako si naj razlagamo, da so Nemci dobili precejšnje število glasov celo v krajih, kjer sploh ni nemškega življa, kakor št. Jurij ob Tabornu (5), Škofja vas (16), Zalec (4), Laporje (4), Dramlje (2), Prihova (6), Stranice (11), Spitalič (9), Sv. Jernej pri Ločah (19), Sv. Kungota na Pohorju (3), Vurberk (4), Sv. Vid pri Ptuj (12) itd. Krajevnim faktorjem pač ne bo težko dognati, kdo so osamljeni »Nemci«, ki so volili n. pr. v Petrovčah, Polzeli, Sv. Jurju ob j. ž., Veliki Pirešici, Sv. Petru pod Sv. gorami, Zetah, št. Ilju pod Turjakom, Dobovi, Pišecah, Mojziju, Cezanjecih, Cvenu, Radenci, Sv. Jurju ob Ščavnici (Videm), Dolu pri Hrustniku, Jurkloštru, Loku pri Zid. mostu, Mar. Gradcu, Dolici itd. Na vseh teh voliščih je bilo treba zaradi enega zapeljance pripraviti novo škrinjico!

Da je ptujska okolica še vedno močno okužena s »Stajercem« nemškurskim duhom, je bilo že omenjeno. Le tako si moremo razlagati, da je dobil nemški kandidat nemški kandidat kar 119 glasov. Tam živi kočevski Nemec Hönigman, bivši nadučitelj, ki je optimal za Avstrijo ter dobiva tudi pokojnino iz Gradca.

Z zadoščenjem pa se mora konstatirati, da so se na Koroškem Nemci dokaj spometovali. V industrijskih krajih Guštanj in Prevalje so oddali za Nemca je 34, oziroma 14 glasov, v Črni 11, Mežici 2, v Kotlihu 3; v Libelčah, kjer je najdalje trajala avstrijska zasedba, pa ni dobil Nemec niti enega glasu. Prav dobro se je držal Dravograd, ki je bila nekdanj neprijetna leška trdnjava, a sedaj je glasovala le 8 volilcev za Nemca. A kakor se zdi, so tu vsi Nemci in nemškurski kompakti glasovali za Radica.

S podrobnim in smotrenim delom, ki pa se mora pričeti takoj, lahko dosežemo, da se bodo Nemci in zapeljanci že do prihodnjih volitev tako stregli v novim razmeram prilagodili, da sploh ne bodo več demonstirali z lastno kandidaturom.

— **Zahtevamo, da se napravi red!** Dodatno k včerajšnji notici o čudnih razmerah v št. Vidu nad Ljubljano izve, da so nahujskane klerikalne mame res vzpizorile stavko šolske mladine. Obkolile so šolo in ne puste deca v šolo. Mesto 500 otrok jih je prišlo včeraj k pouku samo 40. Vse to se dogaja na pritisk klerikalnih hujšakov v državi, kjer imamo zakone, ki take neumestne »šale« strogo kaznujejo. Ponovno pribijemo, da je stavka šolske mladine v št. Vidu posledica klerikalne gonje proti državi in njenim organom, proti prosvetnim oblastem, ki jim govorijo nove nemške tizer ne more dika-

trirati, kako naj razmeste učiteljsvo. Klerikalna objestnost je prekorajčila že vse meje dopustnosti in zato pričakujemo od državnih oblasti, da napravijo red. Kdor se hoče na tako brezvesten način norčevati iz obstoječih zakonov, naj tudi nosi vse posledice svojega zločinskega početja. Zahtevamo, da nastopi državna oblast z vso strogoostjo v varstvo državne avtoritete.

— **Še backi ne bodo verjeli,** kar jim servira v svoji blebetavosti današnji »Slovenec«. Skrupalen je uvodnik, v katerem kar mrgoli laži in zavijanja. Skofca klika meni, da se je Ljubljana izrekla po svoji večini (?) zoper kulturno nazadnjaštvo (za vredne naslednike Tomaža Hrena!), politično reakcijo itd., da so volitve v Ljubljani dokazale, da stoji danes resnično napredno, neodvisna in slovenska (s pomočjo in v družbi Nemcev!) inteligenca za politični program SLS. V tem duhu nadaljuje skofca ključna svoja duhovita modrovanja in prihaja do zaključka, da stoji v nasprotnem taboru kopica nezadnjihakov, nezadovoljnih, vetrnjakov ter prežitkov, Tableau 4000 volilcev, ki so se izrekli za idejo Narodnega bloka in ki predstavljajo nedvomno svet slovenske inteligence, je torej kopica nazadnjihakov in nezadovoljnih. Pisana družba mežnarjev, frančiškanov, trapistov, salezijancev, Nemcev, komunistov, socialistov, ravniharjevcev itd., ki je s silo spravila skupaj pičlih 365 glasov več kot kandidat Narodnega bloka, je pa resnično napredna, neodvisna in slovenska (?) inteligenca. Čestitamo Korošču in njegovi stranki, da ima za seboj tako impozantno, napredno, neodvisno, slovensko, kulturno, svobodomiselnost in idealno »inteligenco«. Ves ta konglomerat ne odtehta niti enega glasu, ki je bil oddan za g. Mohoriča. Tako je, gospoda, in nič drugače.

— **Jugoslov.-češkoslov. Liga** ima v torek 17. t. m. ob 20. svoj občni zbor v restavraciji »Zvezdi«. Vse članke in vse prijatelje slovanske vzajemnosti nujno pozivamo, da se tega zborovanja zanesljivo udeležijo. Na zborovanju pride pred vsem v pretes vprašanje izleta na Češkoslovaško, ki ga namerava Liga prirediti letos v pozni spomladi. Ob 75letnici prezidenta dr. Masaryka priredi Liga slavnostno akademijo, kasneje pa več predavanj. Akademijo tega meseca predava v Ligi gl. urednik Rasto Pustoslavšek.

— **Premestitve v železniški službi:** V območju ljubljanskega ravnateljstva drž. železnice se izvrše sledeče premestitve in imenovanja: Ing. Ivan Leben, sedanji načelnik progovne sekcije Ljubljana je premeščen v Maribor kot načelnik progovne sekcije za glavno progo. Ing. Anton Ožvald je imenovan za načelnika progovne sekcije Ptuj, Ing. Josip Debevec za načelnika prog. sekcije Maribor koroška proga, Ing. Drago Leskovec za načelnika prog. sekcije Jesenice. Ing. Pavel Czechak je premeščen od ravnateljstva k progovni sekciji Ljubljana.

— **Vsem organizacijam in poslojencem.** Naznanjamo, vsem interesentom, da ne bomo v našem listu v bodoče omenjali nobene prireditve in nobene stvari niti direktno niti indirektno, za katero bi bili izgotovljeni letaki, vabila ali kak druga tiskovina v Jelačinovi tiskarni »Merkur«. To je naš odgovor na nesramnost in brezvestnost, ki so se tiskale in se še danes tiskajo proti naprednim in nacionalnim interesom v tem Jelačinovem podjetju.

— **Inspektorat ministrstva narodnega zdravlja** razpisuje eno mesto računovodje. Interesente se opozarja na zapis v »Uradnem listu« oziroma »Službenih Novinah«.

— **Poštninska prostost oficirskih zdrav.** Uradno se razglašja, da so Oficirska združenja v Beogradu in njene podružnice v posameznih garnizijskih krajih oproščene poštne plače za vse ustanove, ki so naslovljene na državne ustanove.

— **Narodna in napredna lista za obč. volitve.** ki smo jo priobčili te dni, je nepopolna. Tiskarski škrat je izpustil na 10. mestu kandidata Ferda Primožiča, rirarskega mojstra v Svabičevih ulici št. 2 in postavil na njegovo mesto njegovega naslednika pod števil. 11.

— **Pripor iz gostilne.** Somsiljenik nam piše: Predvčeršnjim sem sedel v restavraciji pri »Slovenec«. V bližini so sedeli gospodje, ki jih vidim tu vsak dan, a jih doslej nisem poznal. Vstopil je preprosto oblečen mož, po zunanosti soditi kmet, prijazno pozdravil ter se vsedel k sosedom mizi. Ko je povzli svoj guljaž in popil čašo piva, je vzvil klobuč in pristopil k mizi, kjer so sedeli gori imenovani gospodje. Sklonil se je k gospodu s črnimi brkami in mi rekel: »Gospod doktor, v lepo družbo ste zašli! Kaj počete vaša oče, ki so je pol stoletja dosledno in neustrašno borili proti klerikalizmu?« Dotični go. »J« je v vidni zadregi podpril glavo z roko, uprl oči v tla in zamrmral: »No, kakor kdo more!« Kmetič je pomilovalno zmajal z glavo in odšel. Vprašal sem, kdo je tisti gospod s črnimi brkami, ki ga je ogovoril kmet, in začuden so mi odgovorili: »Kaj, ali ne poznate profesorja dr. Serka?«

Epohalna iznajdba domačina. V zadnjem času, ko vsi svetovni časopisi pišejo toliko o znanem nemškem iznajditelju Pletnerju in o njegovem rotorju, ki omogoča hitro in sigurno vožnjo po morju na veter,

se je posrečilo našemu skromnemu a nemornemu pomorščaku Ljubljancu g. Skarama iznajti nov način izrabljanja vetra za pogon ladje, ki postavlja Pletnerjev izum ob vsako vrednost. S pomočjo posebne naprave, ki ne rabi več kot ene same konjske sile, se more premikati tudi največje oceanne ladje z brzino do 30 km na uro in to tudi ob najneznatnejšem valovanju zraka. Kot naš domoljuben Ljubljane, se je g. Skarama odločil stopiti v javnost s svojo napravo najprej v Ljubljani, kjer bo princ kakor tudi napravo samo razložil našim inženjerjem in tudi drugemu občinstvu, ki se za izum zanima. 24. februarja ob osmih zvečer v Narodnem domu. G. Skarama bo dal ob tej priliki vsakemu zainteresirani tudi možnost, da sam vozi barko po novem načinu, kot se to spodobi na pustni torek, ko se vrši v vseh prostorih Narodnega doma znana Sokolova maskerade.

324—n

— **V Novem Sadu poslušajo udarjanje londonske ure.** Kakor javljajo novostvski listi, je čuti vsako noč točno ob 12 udarjanje glasovite ure z Westminsterskega stolpa v Londonu. Prav razločno se čuje, kako londonska radijska postaja po končanem večernem programu javlja udarjanje ure, takoj nato pa zadoni dvanajst sonornih udarčanih udarcev zvona. Zdi se kot da bi udarci prihajali iz sosedne farne cerkve, ne pa iz daljave 3000 km.

— **Razne nezgode.** Na delavca Ivana Terberja, zaposlenega pri tvrdki Scagnetit, je padel težak hloč in mu zmečkal obe nogi. — Jakob Oblak, 68-letni kajzar iz Stare Loke, je padel s strehe in si zlomil desno nogo. — Anton Oblak, posestnikov sin iz Brezovice, je vrgel svojemu tovarišu Blažu Šebeniku kamen v glavo. Zadel ga je v levo oko in mu je izbil. — Vsi poškodovanci so bili prepeljani v bolnico.

HOLANDSKA KRALJEVA DVOJICA, kraljica Wilhelmina in njen soprog Albert, ki sta praznovala te dni srebrno poroko.

Ljubljana.

— **Tisti, ki rušijo napredno vlogo.** Pišejo nam: Trgovski in drugi gospodarski krogi so po prvotni napravi konzorci, kateri je izdal gospodarski list. Ta konzorci se je trudil, da dobi pravico za tiskarno, katere bi v prvi vrsti služila potrebam trgovskega stanja in gospodarskih organizacij. Vlada je prošnji ušla in tiskarna je bila dolgo časa delala, ne da bi se mešala v politične intrige. Ko pa se je v tem podjetju ugnedil g. Jelačin in potisnil vse druge upravne odbornike v stran, se je kmalu začela karati njegova nesrečna roka. Vzel je pod streho boljševo nove in dolgo že raval na čem proti naprednjakom. Pred zadnjimi volitvami je pa odločil vse oziroma se iz zavisti do izvršnega gospodarskega kandidata popolnoma udal svoj slepi zagrizenosti in Ravniharjevemu strankarstvu. Popolnoma je pozabil, da ima znanje mesta, katere so mu dali naprednjaki ter je šel med Elijalte Ljubljanskim naprednim in kar je še bolj žalostno, slovenskih gospodarskih krogov. Najprej je na t. m. int. giral proti gospodarski fronti, natož iz hvalčevnosti do klerikalcev, ki so ga komandirali kot svojega zapuška za predsednika. V tiskarno »Merkur« je vzel žalostno Ravniharjevo glasilo, pisal zanj članke ter tiskal list na kredit. Njegova politična objektivnost se je posebno pokazala v tem, da je moral urednik »Trgovskega lista« zapustiti soto in dati mesto uredniku Ravniharjevega organa. Pa recite, da gospod Jelačin ni nepristranski mož in da mu ni pred očmi samo gospodarska korist tiskarne. Na predvečer volitev je popolnoma izgubil pamet, ni mogel več držati vodo ter je v »Kazinski« strastno napadel Narodni blok in njegove vodnike. Forda ta večer jo je izkupil, prepračil se je, da je končala njegova slava. Ljubljanski povedali so ga zdelali in odpravili, ter mu povedali, da so že stili njegovih govorov, ki so že tri leta vedno kani. Izpregledali so, kako so napadli ravnihar, ker so preveč verjeli praznim besedam človeka, katerega so same besede, pa nič resnega čela. V kratkem podamo celo sliko tega gospoda trgovca z latinsko izobrazbo.

— **Glas iz občinstva.** Pišejo nam in priobčujemo: Ze opetovano smo se na tem mestu pritožili radi žalostnih razmer, ki vladajo na Dunajski cesti, ne da bi dosegli kak uspeh. Odkar je padel pred približno 14 dnevi zadnji dež, nahajata se hodnika ob Dunajski cesti od železniškega prelaza pa tja do transformatorja v takem stanju, da bi jih lahko bila za zgled najbolj nemarna pota v kaki zakotni hribovski vasi. Ker sta hodnika veliko nižja kot je cesta, je naravno, da se vse blaga in voda, kolikor jih državni dekar ne postara proti hodniku, stekata na hodnika in tako sta dva sedaj tako omehekana, da bredemo ves ta čas mastno brozgo do gležnjev. Mestni pometalci, ki so le tedaj na cesti, kadar je lepo vreme in se pri dežju lepo poskrbijo, se prav nič ne brigajo za ta dva hodnika. Kvečjemu do Bežigrada se tja in sem površno očistijo hodnika, dalje pa ne pridejo, češ da jih namreč nič ne briga, državni cestar pa tudi

— **Konkubinat brata in sestre.** Pred dnevi so bosanski listi priobčili vest o Stojanu Kačiču iz Mostarja, ki je imel ljubavno razmerje s svojo sestro Anko. Ko je Anka čutila, da postane mati, je iz srma odšla od doma in služila v različnih krajih. Ko je nastopil čas poroda, se je napolnila proti domu, a jo je med potjo prehitelo. Rodila je polno živno dete, katero je takoj po rojstvu zadavila. Zato jo je sodišče obtožilo detomora. V zaporu pa je Anka komično priznala resnico, da je dete umoril njegov oče, t. i. Ankin brat. Dolgo časa je poltelja iskala zločinca, pred dnevi pa je bil vendarle zasaden. Skrival se je pri svoji ljubici, ki je rodila istočasno kakor Anka. Ker ji je Stojan obljubil zakon, ga je zato skrivala pred policijo. Sedaj se bo moral zverski zločinec zagovarjati pred sodiščem.

— **Sirahovit roparski umor v Krstinju.** V Krstinju na Hrvaškem je bil uslužen pri tvrdki Ošččanin in drug pisar Anton Pirc, ki je skupal s svojo ženo Rozalijo stalno v neki koči Dne 9. t. m. so neznan storilec napadli kočjo, umorili Pircja in njegovo ženo ter nato kočo zapalili, da izbišejo vsako sled za seboj. Koča je pogorela do tal, Pirc, njegova žena in njih sedemmesечно dete so popolnoma zgoreli. Na pogorišču se je našlo popolnoma sežgano okostje nesrečnejšev. Oblasti so uvedle obširno preiskavo.

— **Velik požar v Zagrebu.** Včeraj okoli 20. je nastal na žagi d. d. v Zagrebu velik požar. Goreti je začelo najprej v skladišču, kasneje pa se je ogenj razširil na druge objekte ter na oddelek za stroje. Gasilci so delali pozno v noč in šele okoli polnoči se jim je posrečilo ogenj omejiti. Gašenje je bilo zelo oteženo, ker je primarkovalo vode ter so jo morali z vozovi dovažati. Škoda je zelo velika; vendar je bila žaga zavarovana pri petih zavarovalnih družbah.

ska je razpisana nagrada. Pričetek ob 20. uri. Vstopnina 10 Din za osebo. Vabljeni vse članstvo in prijatelji pokreta. 320—n

— **Vabilo na zabavni večer,** katerega priredi v soboto, dne 14. februarja Zveza šoferjev Slovenije v salonu Hotela Miklič, Kolodvorska ulica. Začetek ob 20. uri. Vstop prost. 331—n

Iz Celja.

— **Odlikovanje zaslužnega sokolskega delavca.** Sokolsko društvo v Celju je prejelo od olimpijskega odbora v Parizu častno listino za člana društva br. Poljska, ki se je udeležil tekme jugoslovanske sokolske vrste na letošnji olimpijadi v Parizu. To častno listino je izročil br. starosta o priiliki društvenega predavanja v sredo dne 11. t. m. v mali dvorani Narodnega doma z lepim nagovorom in čestitkami odlikovancu.

— **Predavanje.** Ciklus predavanj je otvorilo Sokolsko društvo v Celju. Prvo predavanje se je vršilo v sredo zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Predaval je br. Strmšek »O sokolski misli«. Predavanje je bilo dobro obiskano. Želeli pa je, da bi se teh predavanj udeleževalo tudi ostalo, Sokolstvu naklonjeno celjsko občinstvo.

— **Celje pod rimskim imperijem.** Pod tem naslovom se bo, kakor že javljeno, vršila letošnja maskerade celjskega sokolskega društva na pustno nedeljo zvečer, v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Ta prireditve obeta biti ena najlepših letošnjih prireditev v Celju. Prijavljenih je od boru že mnogo lepih skupin iz mesta ter bližnje in daljnje okolice. V nekaj dneh bodo v izložbah trgovine R. Stermečki in »Sanitas«, Gorličar in Leskovek razstavljene moške in ženske noše iz časov rimske dobe v Celju.

— **Klub esperantistov v Celju** opozarja svoje člane, da se vrši prihodnji pouk v klubovi sobi hotela »Evropa«, v ponedeljek 16. t. m. — Hkrati se javlja, da se prične tekom meseca marca drugi tečaj za poučevanje tega jezika.

Iz Maribora.

— **m Ostra obsoda politike ex. Jelačina.** Mariborski »Obzora« poroča: Gospodarski krogi v Sloveniji so si mnogo prizadevali, da bi dobili v novo skupščino moža, ki je na gospodarskem polju vseskozi strokovnjak in bi kot tak z vso vemo zastopal gospodarske interese, ki so za nas gotovo eminentne važnosti. V to svrhu se je doselgi sporazum glede kandidature g. Mohoriča, tajnika Trgovske in obrtniške zbornice, ki je kandidiral v Ljubljani. Nenadoma pa je nastal proti kandidaturi g. Mohoriča odpor iz trgovskih vrst in sicer je prišel hujškati proti njemu g. Jelačin, predsednik Zveze trg. gremijev, »Merkurja«, odbornik Trgovske in obrtniške zbornice L. t. d., ki je še lani na vseh zborovanjih predvsem povdarjal dejstvo, da se razmere za pridobitve kroge ne bodo preje izboljšale, dokler ne bomo imeli v skupščini tudi zastopnike iz gospodarskih krogov. G. Jelačin je sedaj kar preko noči spremenil svoje prepričanje ter je sramotno nastopil proti kandidaturi našega najboljšega strokovnjaka g. Mohoriča in le niemu se je zahvaliti. Da je g. Mohorič sicer častno, pa vendar z nekaj glasovi propadel. G. Mohorič se je lahko prepričal, da je izšel častno iz volilnega boja in da stoji pridobitni krogi za njim. G. Jelačin, ki je s svojim izdajstvom osramotil pridobitni stan, se moti, če misli še nadalje ostati na vodilnih mestih. Priporočamo mu, da naj takoj odloži vsa ta mesta, sicer bodo pridobitni krogi našli sredstva, da ga s silo odstranijo. Tak mož nam ne bo nikdar več načeloval!

— **m Veliki uspeh Golarjeve »Vdove Rošlince«.** Snovi se je vršila v Nr. gledališču premijera Golarjeve komedije »Vdova Rošlinka«, ki je dosegla veliki uspeh. Gledališče je bilo razprodano in navzočemu avtorju je priredilo občinstvo viharne ovacije. V znak priznanja je dobil tudi krasen venec.

— **m Ze zopet Jože Serki V nedeljo 8. t. m.** je bil aretirani znani Josip Serki, ki se je v Čakovcu izdal za morilca Ljubljanskega trgovca Pipana. Pri njem so našli 2 svetra in neki žen. plašč, ki ga nosi Serk kot nekak talisman pod sukno, kadar izvršuje svoj tatinski posel. Bil je izročen sodišču.

Turistika in sport.

— **Občni zbor T. K. »Skala« se vrši** 23. februarja ob 8. zvečer v salonu pri L. Vuc. 341—n

— **S. K. Hermes** priredi v soboto 14. tm. svoj III. maskeradni ples v prostorih hotela Bellevue v Šiški. Začetek ob 8. uri zvečer. 346—n

— **Concordia v Mariboru.** To nedeljo igra prvo moštvo Concordie v Mariboru proti Rapidu.

— **Nov svetovni rekord** Nurmi. Glasoviti finski tekalec Nurmi je postavil v New-yerseyu dne 4. t. m. nov svetovni rekord na 3600 metrov v 10 : 19. Njegov rojak Ritala je pretekel 5000 m v 14 : 31.

Julijska krajina.

— **Toplo zahvalno brzojavko** Moscovu je poslala trgovska zbornica v Trstu, ker se je bil v senatu tako krepko zavzel za potrebe in bodočnost tržaškega pristanišča. Pa tudi senator Orlando je izgovoril v rimskem senatu nekaj besed, ki so živo odmevale v Trstu. Orlando je povedal senatu, da Trst in Benetke nista in ne moreta biti eno samo pristanišče, kajti pristanišča so odvisna od zaledja, kakor je zaledje odvisno od pristanišča. Trst in Benetke imata, vsako pristanišče zase, svoj promet in svoje posebne interese. Z vladne strani se včasih rado naglašja skupnost gorenjadranskih pristanišč, kar razumejo v Benetkah tako, da gre benekemu pristanišču prednost pred Trstom. V Trstu pa tako naglašanje dosledno odbijajo.

Gospodarstvo.

Naš izvoz v letu 1924.

Generalna direkcija carin je izdelala popolno statistiko našega izvoza v lanskem letu, tako da so znane vse podrobnosti. Leto 1923. smo izvozili 3.025.914 ton v vrednosti 8.048.843.930 Din. l. 1924. pa 3.915.700 ton v vrednosti 9.538.774.432 Din. Izvoz iz naše države je torej narasel za 889.786 ton in za 1.489.930.502 Din, t. j. v teži za 29,41 %, v vrednosti pa za 18,51 %. — Glavni izvozni predmeti so bili (v oklepaju količina in vrednost v milijonih Din): gradbeni les (1.046.292 ton, 1.620,2), drva (508.797, 166,6), pšenica (172.401, 683,6), drugo žito (36.499, 121,1), živo blago (168.100, 745,8), jajca (20.129, 618,5), krompir (245.146, 585,2), sveže meso (17.183, 452,9), mesni izdelki (2.013, 85,5), surovi baker (7.605, 346,5), pšenična moka (59.075, 343,1), živi prašiči (86.183, 279,4), živi konji (55.193, 321,7), cement (341.623, 189,4), suhe alve (19.940, 179,1), predivo (6.975, 158,2), grah (32.259, 155,7), kožušina divjačine (201.154,5), svinec (9.370, 122,8), sir (2.893, 108,1), drobnica (živa) 387.020 kom., 100,1), hmelj (1.278.91,4), kalcij karbid (18.105, 81,4), drugi predmeti (1.228.608, 1.926,4) — skupaj 3.915.700 ton v vrednosti 9.538.774 milijonov dinarjev.

Države, kamor smo največ izvažali, so:	ton	Din	v odst.
Italija	1.530.878	2.757.305.162	23,91
Avstrija	452.338	2.332.971.109	24,46
Češkoslov.	244.333	943.747.138	9,89
Madžarska	699.284	756.133.384	7,93
Grška	255.374	676.169.377	7,09
Švica	70.226	389.554.057	4,08
Nemčija	45.461	338.962.378	4,08
Francija	84.203	362.874.301	3,03
Romunija	91.656	252.623.807	2,65
Angleška	75.602	131.529.444	1,38
druge države	366.343	546.904.285	5,73

Skupaj 3.915.700 9.538.774.432 100
Zadnja štiri leta smo izvažali (izraženo v odstotkih) največ v Italijo l. 1921 — 23,43, l. 1922 — 23,05, l. 1923 — 23,66 in l. 1924 — 23,91. v Avstrijo 35,86, 22,97, 26,93 in 24,46, na Češkoslovaško 4,10, 8,11, 7,82 in 9,89, na Madžarsko 1,21, 5,24, 4,79 in 7,93, na Grško 5,19, 4,67, 5,74 in 7,09. Prvo mesto glede našega izvoza je zavzemala torej vsa štiri leta Italija, Avstrija pa dve leti.

— Dve novi borzi. Trgovska zbornica v Skopju je začela akcijo za ustanovitve borze. Na tej borzi bi notirali samo gospodarski produkti. To bi bila druga borza te vrste v naši državi, ker imamo bla-

govno borzo že v Novem Sadu. Iz Sarajeva pa poročajo, da bo vlada bržkone upoštevala prošnjo sarajevske trgovske in obrtniške zbornice, da se osnuje borza tudi v Sarajevu.

— g Popust pri prevozu sene. Prometno ministrstvo je sklenilo, da se zniža pri izvozu sene iz naše države normalni tarif za 25 %, če je proga, po kateri gre seno, dolga najmanj 80 km, če se torej izvažajo daleč iz države.

— g Monopolno takse za cigare. Upravni odbor državnih monopolov je sklenil, da se mora v bodoče pri uvozu cigar iz inozemstva plačevati monopolna taksa in sicer 20 para od cigare. Ta sklep je odobril tudi fin. ministrstvo.

— g Novi železniški tarif. Te dni se sestane v Ljubljani v navzočnosti šefa komercialnega oddelka prometnega ministrstva dr. D. Markovića konferenca vseh ravnateljev železniških direktorij, na kateri se bo razpravljalo o novih železniških tarifih.

— g Poziv novim delničarjem Narodne banke. Narodna banka poziva vse, ki so vpisali nove delnice, da vplačajo najkasneje do 30. aprila 1925 IV. obrok v znesku 576 za vsako delnico.

— g O gospodarski enotnosti v korist Avstrije, o kateri nemški listi pišejo dan dan, čitamo tudi v poročilu generalnega komisarja Društva narodov Pravi, da ovire avstrijski industriji tičijo v prvi vrsti v težkoči, dobri razpoložljivosti. Po starih trgovskih poteh Srednje Evrope se ne more hoditi več po vojni vsled razpada nekdanjega zavarovane gospodarske enotnosti v bivši monarhiji. Nove države stremijo po gospodarski avtonomiji in so postavile carinske meje. Z avstrijske strani se je poskušalo, to stanje odpraviti s primernimi trgovskimi pogodbami. Sedaj se prične v Ženevi zasedanje Društva narodov in posebna avstrijska delegacija je pripravljena pridobiti Avstriji gospodarsko enotnost in izpodriti gospodarsko avtonomijo nasledstvenih držav, to je Češkoslovaške, posebno pa še Jugoslavije. Gospodarski interesi naše države se morajo v Ženevi varovati v polni meri!

— g Mednarodni vzorčni sejem v Poznaniu. Doselej so se udeleževali vzorčnega sejma v Poznaniu samo poljske trdnice in poljska zastopstva inozemskih podjetij, letos pa se bo vršil v Poznaniu od 3. do 10. maja mednarodni vzorčni sejem, ki obeta biti, po dosedanjih prijavah, zelo dobro obiskan.

To in ono.

Kdo je odkril Ameriko?

»Slovenec« gotovo ne, ko je šele koncem 20. stoletja pogruntal, da je Ljubljana slovenska. Pa tudi Krištof Kolumb ne, ker se je našel učenjak, ki je ovrget dosedanje naziranje, da je Kolumb odkril Ameriko. Znani angleški geograf in zgodovinar V. Nash je namreč izdal nedavno zanimivo knjigo, v kateri razpravlja o odkritju Amerike. Ta angleški učenjak, ki veja v znanstvenih krogih za izbornega poznavalca zemljepisne in zgodovine, je nastopil v svoji knjigi z drzno trditvijo, da Kolumb ni odkril Amerike. Ta domneva ni niti nova, niti originalna in nastop Nasha bi ne zbudil v znanstvenem svetu posebnega zanimanja, če bi učenjak ne bil podprl svoje trditve s skrbno zbranim zgodovinskim materialom. Nash je namreč mnenja, da je bil Krištof Kolumb navaden falot, ki je izbral delo nkega genialnega pomorščaka. Ameriko je odkril že davno pozabljeni španski pomorščak Martin Alonso Pinzon.

Večina znanstvenih razprav o odkritju Amerike je bila popolnoma neutemeljena in zasnovana na domnevah, oziroma malo verjetnih pripovedovanjih oživcev. Nasprotno pa je Nash temeljito preštudiral razne španske in italijanske arhive ter tako podprl svojo trditve z dokumenti. Kakor dokazuje angleški geograf je organiziral smeli španski pomorščak Pinzon ekspedicijo, da odkrije Ameriko. V dosej znanih poročilih je omenjen Pinzon kot mlad pomorščak, ki je prvi opazil iz opazovalnice na jamboru novi svet ter obveslil o tem svoje tovariše. Ker ga je pa naporno potovanje zelo izmučilo, je svetoval Kolumbu, naj nadaljuje njegovo ekspedicijo. Nash trdi, da je bil pravi organizator ekspedicije Alonzo Pinzon, dočim je bil Kolumb samo navaden mornar na njegovi ladji.

Idejo, da se potisče Indija v zapadni smeri, je pripisoval po mnenju angleškega učenjaka Špancu Alonzu Sancezu, ki je že pred Pinzonom in Kolumbom s svojo ladjo dosegel ameriško obalo, a jo je smatral za Indijo. Sancez je pozneje umrl v Kolumbovem domu. V njegovi zapuščini je našel Kolumb mnogo beležk o ekspediciji. Ko umbu je prišel v roke tudi zemljevid, v katerem je Sancez označil pot svoje ladje. Ker pa sam ni imel dovolj poguma in moči, da se napoti na ekspedicijo brez spremljevalca je naprosil preizkušene in korajžnega pomorščaka Pinzona, ki je organiziral potovanje po Sancezovih načrtih. Tako je torej znanstveno dognano, da Kolumb ni od-

kril Amerike. Radovedni smo, kako bodo reagirali na to trditev drugi učenjaki.

Strahen zločin na Nizozemskem

Zdi se, da je svet res podviljal. V zadnjem času se strahotno množe umori, uboji, sadistični pokolji in kanibalski zločini. Pojavu Haarmanna in Denka je sledil nadporočnik Lederer, zatem je bil odkrit nov strahoten zločin kanibalizma v Trebiču na Slovaškem, o čemer smo poročali zadnje dni, sedaj pa prihaja vest, da se je tudi v bogati in mirni Nizozemski zgodil nenavaden krvoločni zločin.

V hiši št. 13. na Wormveerstratu v Amsterdamu je živel rodbina D. Na Nizozemskem vlada običaj, da se osebe, ki so zaresile kak zločin, ne imenuje v listih s polnim imenom. Rodbina je štela 4 osebe, oče je 40 letni natak, že v drugi poroki, žena je bila stara 30 let in imela sta dvoje otrok, 7 letno Luiza in 2 letno Margaret. D. se je šele pred nekaj leti oženil v drugo. Iz zakona je bila 2 letna Margaret, dočim Luiza ni bila D-jeva, temveč je je adoptiral šele v zakonu. Ta hčerka je bila povod ljubosumnosti natakara D. napram svoji mladi ženi ter vzrok neprestanega prepira.

Koncem preteklega meseca sta se oba zakonca kot običajno zopet sprla. Med preprirom je D. ubil svojo ženo, nato je prenesel njeno truplo v spalnico in jo položil na posteljo. Tu v spalnici je morilec s truplom in z malo dveletno hčerko prečul noč, dočim je bila Luiza zaprta v drugi sobici. Drugi dan je odšla Luiza v šolo in ko se je vrnila, je našla očeta doma; mirno se je igral z mlajšo hčerko.

Po kosilu je odšel oče z obema hčerkami na sprehod. Spetoma se je ustavil pri nekih sorodnikih ter je pustil otroka tam, sam pa je odšel dalje. Sel je od gostilne do gostilne in se tako opil, da je bil zvečer radi izgreda na ulici prijet. Kasneje so ga spustili in odšel je po otroka k sorodnikom ter se vrnil domov. Prišedši domov je položil oba otroka v posteljo ter nato odprl plin. Tudi sam je legel spat. Očividno pa je bil plin premalo odprt, kajti vsi trije so se zbudili v jutru.

Nekako opoldne istega dne je D. naročil svoj starejši hčerki, da gre z njim v njeno sobo. Čim je dekletce stopilo v sobo, je D. vrzel nanjo blazino, nato pa še odejo ter jo zadavil. Zadavljeno deklico je pustil ležati v sobi. Dan kasneje je zadavil tudi svojo mlajšo hčerko in jo položil k truplu matere. Zatem se je oblekel in odšel na ulico na sprehod. Zvečer se je vrnil domov

ter se zaprl v sobo. Drugi dan so sosedje opazili, da prihaja iz stanovanja plin. Na ponovno trkanje na vrata se ni nihče odzval. Sosedje, ki so sumili, da nekaj ni v redu, so obvestili policijo. Čim je policija vdrla v stanovanje, se ji je nudil sledeči prizor: v mali kuhinji je sedel v naslonjaču onesveščen natak D. Imel je prerezano žile na roki, vendar je bil še živ. Ko se je zavedel, je takoj priznal svoj zločin. Kriminalni organi so našli v drugih sobah trupla ubite žene in zadavljeneh otrok. Na trupla so bila pripeta velika pisma, ki jih je morilec pisal po storjenem zločinu. K truplu svoje male hčerke je »nežni« oče pričvrstil tudi svojo fotografijo.

Na vprašanje policije, kako se je mogla njegova roka po umoru žene dvigniti tudi nad nedolžno dečo, je hladnokrvno odgovoril, da je po umoru žene uvidel, da so otroci strahotni, in da je zanje najboljši, da gredo za materjo na oni svet.

Strahovit umor je v Amsterdamu povzročil ogromno senzacijo, ker nima Nizozemska ni vajena na tako krvave zločine.

Peri s „Samebelinom“!

Darila.

— Mesto cvetja na krsto go. Repičeve daruje rodbina Jaroslav Kaimus, Podporne mu društvo slepih Din 100; za kar se društveni predsednik v imenu odbora kar najpristojneje zahvaljuje.

— Hranstnik. Mesto cvetja na grob go. Marje Presterl, matere gospe dr. Kumarijeve, se je darovalo 270 Din za Narodni dom v Hranstniku. — Srčna hvala! — Konzorcij.

— Ford in Rusija. Iz Pariza poročajo: V bližnji bodočnosti pride iz Amerike na francosko Riviero ameriški milijarder Ford. Ford posveča zadnji čas obilo pozornosti Rusiji, ker upa, da najde tam bogat trg svojih avtomobilskih industrij. Ford želi spoznati nade ruskega osvobodilnega gibanja. Na Rivieri se sestane z odličnimi ruskimi politiki, nasprotniki bojševikov. V Nici so že najeli zanj hotel, v katerem je prebivala in umrla angleška kraljica Viktorija.

— Velik požar v Tesliču. V tvornici »Destilacije lesa« v Tesliču (Bosna), enem največjih podjetij te vrste v Evropi, je izbruhnil pred dnevi velik požar, ki je zavzel ogromne dimenzije. Zgorle so velike zaloge lesa in obsejni kompleks gozda. — Škoda znaša 400.000 Din.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Barvni trakovi, ogljeni, indigo in povošeni papir, hektografični zvitki in aparati, podloge za stroje pri Lud. Baraga, Selenburgova 61/

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani 430

Marija Pogačnik roj. Unar naznaniam v svojem in v imenu vseh sorodnikov, prijateljev in znancev žalostno vest, da je moj srčnoljubi, eni soprog, brat, stic in svak, gospod

Albert Pogačnik

pisarniški ravnatelj v pok.

včeraj po dolgi in mučni bolezni bogu vdano premnil. Pogreb nepozabnega se bo vršil v soboto 14. t. m. ob štirihi popoldne iz Gradaške ulice št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1925.

Nudim lasne chročke

vpletke (kile), barvanje las z „L' Oreal Hane“

M. PODKRAJŠEK,

ričet za dame in gospode.

Sv. Petra cesta 32 1965

Industrijska, obrtniška in trgovska podjetja, ki nudijo popolno varstvo v knjižbo in z zastavo zalog blaga. Iščete posojila ozi. družabnike ali kupce. Ponudbe sprejema in pojasnila daje

Gospodarska pisarna, dr. z o. z.

v Ljubljani, Wolfova ulica 1/II 281

Povoljan kup za ljevaonice i radionice.

Povodom likvidacije našeg poduzeća prodajemo slobodne ruke uređaje za: ljevaonice željeza, ljevaonice čelika, kalupa, ploče za kalupe, mašine za kalupljenje uređaj za autogeno svarivanje, alat i materijal za ljevaonice, bravare, kovače i stolare, električne strojeve i alat za montažu, uređaj kancelarije.

Upitati: **Bezenica**, ljevaonica željeza i čelika, Osijek III. 421

Razširjajte „Slov. Narod“!

Franc Szantner

Ljubljana Selenburgova 1

Trgovina vseh vrst čevljev za gospode, dame in otroke. Specijalist za ortopedična in anatomska obuvila.

Ugledno prvovrstno podjetje v Ljubljani, ki je v polnem ob. atu ter ima lepo bodočnost

išče za dobo 1 do 3 let

300 do 500.000 Din posojila

Podjetje je neobremenjeno ter znaša realna vrednost 1.000.000—Din.

Za varnost posojila nudi poleg obremenitve tudi še dobro poroštvo.

Ponudbe z navedbo zneska, načina in dobe amortizacije ter zahtevane obrestne mere je poslati pod „Sigurna naložitev denarja“ na gospodarsko pisarno dr. z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1/II.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialnem namenu običajno, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

Ne remičnine

Hiša napredaj
Velik vrt in dvorišče. — Cena 90.000 Din. — Naslov pove uprava „Slov. Narodae.“ 417

Službe
Za parnu pilanu „Ma“ iše kraj Boograda, potrebne su: jedna prava, dobra kuharica
i jedna mlajša devojka za pomoć u kuhinji; kuharica za činovništvo i radništvo. Pilana (struga) nalazi se 7½ km od Boograda na glavnoj cesti za Obrenovac. Prevoz kolima. Stanuju obe zajedno i dobijaju: hranu, ogrev, osvetljenje i platu po pogodbi. — Reflektansi neka se obrate na „Uprava Strugara Ma“ iše, Boograd, Čukarica. Nastupiti mogu odmah.

Prodaj
Napredaj
otročna posteljica u velika kuhinjska štelaža obeje belo lairano — in mathen ročni kovček iz usnja. — Bleiweisova cesta 1/III, vrata 7. 420

Perje.
košice, raće in gosje. prih. oddaja vsako množino po zmerni ceni — tvrdka E. Vaida, Čukarica 52/I

Trgovina
se prodaja radi preureditve po izredno niski ceni; dva kompletna trgovska portala za manufakturno ali specijalno trgovinu, vsa po dve izložbi in ena vrata. Velikost izložbene šipe 150 X 230 m. 7 mm debele šipe. Veličnost vsake portala 3 X 5 metrov z roletami. — Naslov pove uprava „Slov. Narodae.“ 426

Dopisovanje

Samostojna
želi poročiti uradnika 50 let — Dopisi pod „Sama 427“ na upravo „Slovenskega Naroda.“ 427

Razno
Pred Skofijo 1/I — prevzema v delo vsakovrstne negavice, kačor tudi podpletanje — Cene so lidne. 25/L

Cenitve
Industrijskih, obrtnih in drugih podjetij prevzame po lastnih strokovnjakih ter oddaja dotična mnenja (ekspozicije). — Gospodarska pisarna, družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1/II. 31/L

Ku'm
Sesalka
»Worthington«, stara, rahljana, lahka trdi deska, za 15.000—17.000 litrov vode na uro — se kupi. — Ponudbe je poslati na upravo „Slovenskega Nar.“ pod „Worthington-sesalka/421.“

Inserirajte v „Slov. Narod“

Prigodan kup.

Heisdampf-Verbund-Lokomobila 160-216-240 PS sagrad ena 1903 po Badenia AG, Weinheim, kotao sa cijevima za izvući, pregrijač (Überhitzer), ploština za loženje 609 qm, plaština pregrijača 23,4 qm, ploština rešetaka 0,8 qm, tlak za pogon 11 Atm., dva zanjaka 220 X 380 mm, 160 okretaja u minuti, sa svom armaturom za kotao, specijalnim orudjem, rezervnim dijelovima, dimnjakom iz željeza 28 m visok, 450 mm promjer sa ljestvama za uspon i užina za natjeci. — Cijena Din 140.000.—

Upitati: **Bezenica**, ljevaonica željeza i čelika, Osijek III. 423

Izboren sir!

Veprovaški zaitrkovalni sir, paket s po 10) gramov v štanjol zaviti komadiči oddaja po povzetju

sirarna **GROSS**, Veprovac - Bačka

Od petka, dne 13. t. m. se prodaja goveje meso od pitanih volov po nižanih cenah

in sicer:

goveje meso	1 kg I. vrste Din 20.—, II. vrste Din 18.—
telečje meso	1 kg I. vrste Din 28.—, II. vrste Din 25.—
svinjsko meso	1 kg I. vrste Din 26.—, II. vrste Din 24.—
svečani	1 kg I. vrste Din 28.—, II. vrste Din 25.—
domaća preka eno meso	1 kg I. vrste Din 35.—, II. vrste Din 30.—
salame	1 kg I. vrste Din 25.—, II. vrste Din 23.—
ovčje meso	1 kg I. vrste Din 15.—
pljuča, vami	Din 8.—
kranjske klobase, kos	Din 5.—

Priporočje se

Ciril Bajžeti,
mesar na Ježenich.